

METODA EDUKACYJNEGO CZYTANIA
ILYI FRANKA

LEGENDY IRLANDZKIE

Najbardziej znane irlandzkie legendy
w specjalnym przełożeniu według metody I.Franka,
służącej do skutecznej nauki języków obcych

Poznań 2020

SPIS TREŚCI

THE SON OF THE KING OF ERIN AND THE GIANT OF LOCH LEIN

(Syn króla Irlandii i olbrzym z Loch Lein)

23

THE THREE DAUGHTERS OF KING O'HARA

(Trzy córki króla O'Hara)

83

THE WEAVER'S SON AND THE GIANT OF THE WHITE HILL

(Syn tkacza i olbrzym Białego Wzgórza)

131

FAIR, BROWN AND TREMBLING

(Jasnowłosa, Szatynka i Drżąca)

179

THE KING OF ERIN AND THE QUEEN OF THE LONESOME ISLAND

(Król Irlandii i królowa Samotnej Wyspy)

229

THE SHEE AN GANNON AND THE GRUAGACH GAIRE

(Elf z Gannon i Śmiejący się Gruagach)

295

**THE THREE DAUGHTERS
OF THE KING OF THE EAST,
AND THE SON OF A KING IN ERIN**

(Trzy córki króla Wschodu i syn króla
Irlandii: «pewnego króla w Irlandii»)

343

**THE FISHERMAN'S SON
AND THE GRUAGACH OF TRICKS**

(Syn rybaka i Sprytny Gruagach)

377

**THE THIRTEENTH SON
OF THE KING OF ERIN**

(Trzynasty syn króla Irlandii)

437

SHAKING-HEAD

(Kiwająca Głowa)

491

The Son of the King of Erin² and the Giant of Loch³ Lein

(Syn króla Irlandii i olbrzym z Loch Lein)

² Erin — /poet./ Irlandia

³ loch — jezioro

ON a time (pewnego razu: «w pewnym czasie») there lived (żyli sobie: «tam żyli») a king and a queen in Erin (król i królowa w Irlandii), and they had an only son (i mieli jedynego syna). They were very careful (bardzo troszczyli się /o niego/: «byli bardzo troskliwi»; *care* — *troska*; *to care* — *troszczyć się*; *careful* — *troskliwy, uważny*) and fond of this son (i /bardzo/ kochali swojego syna: «byli bardzo/ kochającymi tego syna»); whatever he asked for (o cokolwiek poprosił; *to ask* — *pytać; prosić*) was granted (/na to/ pozwalano mu: «było mu pozwalane»; *to grant* — *darzyć, przyznać coś komuś; udzielać, spełniać, przychylić się /do czyjejś prośby itp./*), and what he wanted he had (i dostawał wszystko, czego chciał: «i co chciał, to miał»).

queen [kwi:n], whatever [wɒt'evq], granted ['grQ:ntId]

ON a time there lived a king and a queen in Erin, and they had an only son. They were very careful and fond of this son; whatever he asked for was granted, and what he wanted he had.

When grown to be almost a young man (kiedy /królewski syn/ podrośł i stał się już prawie młodym mężczyzną: «kiedy dorósł, żeby być prawie młodym mężczyzną»; *to grow* /grew, grown/ — *rosnąć*) the son went away one day (poszedł pewnego dnia: «syn poszedł sobie /w/ jeden dzień») to the hills to hunt (na wzgórza zapolować). He could find no game (/nie/ mógł znaleźć żadnego zwierzęcia; *game* — *gra; dzikie zwierzę*), — saw nothing all day (niczego /nie/ widział przez cały dzień; *to see* /saw, seen/ — *widzieć*). Towards evening (pod wieczór; *towards* — /przy określeniu miejsca/ w stronę, w kierunku; /przy określeniu czasu/ pod, około) he sat down on a hillside to rest (usiadł na zboczu wzgórza, żeby odpocząć; *to sit* /sat/ — *siedzieć*;

hill — wzgórze; *side* — strona, bok; *hillside* — zbocze góry, wzgórze), but soon stood up again (ale wkrótce wstał znów; *to stand /stood/* — stać; *up* — do góry; *to stand up* — wstawać) and started to go home empty-handed (i zaczął iść do domu = ruszył do domu z pustymi rękami; *empty* — pusty; *hand* — dłoń; *empty-handed* — z pustymi rękami). Then he heard a whistle behind him (wtedy usłyszał gwizd za sobą: «za nim»; *to hear /heard/* — słyszeć), and turning (i obróciwszy się), saw a giant hurrying down the hill (zobaczył olbrzyma, spieszącego w dół = pospiesznie schodzącego ze wzgórza; *to see /saw, seen/* — widzieć).

hillside ['hɪl'saɪd], whistle ['wɪsl], giant ['dʒaɪənt]

When grown to be almost a young man the son went away one day to the hills to hunt. He could find no game, — saw nothing all day. Towards evening he sat down on a hillside to rest, but soon stood up again and started to go home empty-handed. Then he heard a whistle behind him, and turning, saw a giant hurrying down the hill.

The giant came to him (olbrzym podszedł do niego; *to come /came, come/* — przychodzić, iść), took his hand (wziął go /za/ rękę; *to take /took, taken/* — brać), and said (i zapytał: «powiedział»; *to say /said/*),

“Can you play cards (umiesz grać w karty)?”

“I can indeed (oczywiście, że umiem; *indeed* — rzeczywiście, faktycznie; /wzmocnienie/ oczywiście, obowiązkowo),” said the king’s son (odpowiedział syn króla).

“Well, if you can (cóż, jeśli umiesz),” said the giant (powiedział olbrzym), “we’ll have a game (zagramy; *to have* — mieć; *game* — gra; *to have a game* — zagrać partyjkę) here on this hillside (tutaj, na tym zboczu wzgórza).”

said [sed], indeed [In 'di:d], here [hIq]

The giant came to him, took his hand, and said,
“Can you play cards?”
“I can indeed,” said the king’s son.
“Well, if you can,” said the giant, “we’ll have a game here on
this hillside.”

So the two sat down (więc obaj usiedli: «ci dwaj usiedli»), and the
giant had out (i olbrzym wyjął; *to have /had/ — mieć; out — z; to have
out — wyjmować*) a pack of cards (talię kart; *pack — pakiet, paczka;
talia /kart/*) in a twinkling (w mgnieniu /oka/; *to twinkle — migotać,
mrugać; iskrzyć się, błyszczeć; twinkling — migotanie, mruganie; chwi-
la, mig, moment*). “What shall we play for (o co będziemy grać; *for
— dla; na*)?” asked the giant (zapytał olbrzym).

“For two estates (o dwa majątki),” answered the king’s son (odpo-
wiedział syn króla).

twinkling ['twɪŋklɪn], estate ['steɪt], answer ['Q:nsɜ]

So the two sat down, and the giant had out a pack of cards in
a twinkling. “What shall we play for?” asked the giant.

“For two estates,” answered the king’s son.

They played (zagraли): the young man won (młody mężczyzna wy-
grał; *to win /won/ — wygrywać, zwyciężać*), and went home (i poszedł
do domu: *to go /went, gone/ — iść, chodzić*) the better for two estates
(wzbogacony o dwa majątki: «/stawszy się/ lepszym o dwa majątki»;
good /better, the best/ — dobry /lepszy, najlepszy/). He was very glad
(był bardzo zadowolony), and hurried to tell his father (i pospieszył

opowiedzieć swojemu ojcu) the luck he had (o tym szczęściu, jakie go spotkało: «jakie miał»; *luck* — *szczęście, traf, los; wypadek*).

Next day he went to the same place (następnego dnia poszedł w to samo miejsce: «do tego samego miejsca»), and didn't wait long (i nie musiał długo czekać: «i nie czekał długo») till the giant came again (by olbrzym pojawił się znów; *to come /came, come/* — *przychodzić*).

hurried ['hArId], luck [lAk], again [q'ge(I)n]

They played: the young man won, and went home the better for two estates. He was very glad, and hurried to tell his father the luck he had.

Next day he went to the same place, and didn't wait long till the giant came again.

“Welcome, king's son (witaj, synu króla),” said the giant. “What shall we play for today (o co będziemy dziś grać)?”

“I'll leave that to yourself (pozostawiam /wybór/ tobie: «zostawiam to tobie samemu»; *to leave /left/* — *zostawiać*),” answered the young man (odpowiedział młody mężczyzna).

“Well (dobrze),” said the giant, “I have five hundred bullocks (mam pięćset byków) with golden horns (ze złotymi rogami) and silver hoofs (i srebrnymi kopytami), and I'll play them (i stawiam je: «będę grać nimi») against as many cattle (przeciw takiej samej ilości bydła) belonging to you (należącego do ciebie).”

“Agreed (zgoda!; *to agree* — *zgadzać się, uzgodnić, porozumieć się, akceptować*; *agreed!* — */pot./ zgoda! umowa stoi!*),” said the king's son (powiedział syn króla).

yourself [j0:'self], bullock ['bulqk], belonging [bI'lPNIN]

“Welcome, king’s son,” said the giant. “What shall we play for today?”

“I’ll leave that to yourself,” answered the young man.

“Well,” said the giant, “I have five hundred bullocks with golden horns and silver hoofs, and I’ll play them against as many cattle belonging to you.”

“Agreed,” said the king’s son.

They played (zagrali). The giant lost again (olbrzym znów przegrał; *to lose /lost/ — tracić; przegrywać*). He had the cattle brought to the place (przyprowadzono mu bydło do tego miejsca; *to have smth. done — kazać coś dla siebie zrobić; to bring /brought/ — przynosić, przyprowadzać*); and the king’s son went home (i syn królewski udał się do domu; *to go /went, gone/ — iść, chodzić*) with the five hundred bullocks (z pięcioma setkami byków). The king his father was outside watching (król, jego ojciec, był na dworze: «na zewnątrz», wyczekując /syna/; *outside — na zewnątrz; na ulicy, poza domem, pomieszczeniem itp.; to watch — obserwować, śledzić; oczekiwać, wyczekiwać, wypatrywać*), and was more delighted than the day before (i był /jeszcze/ bardziej ucieszony niż poprzedniego dnia: «niż dzień przed»; *delight — zachwyt, zadowolenie; to delight — zachwycać się, radować się*) when he saw the drove of beautiful cattle (kiedy zobaczył stado wspaniałego bydła; *drove — stado; to drive /drove, driven/ — wieźć, przewozić; gnać, poganiać; beautiful — piękny, śliczny; wspaniały, świetny*) with horns of gold (z rogami ze złota) and hoofs of silver (i kopytami ze srebra).

brought [br0:t], delighted [dI'laItId], beautiful ['bju:tI"ful]

They played. The giant lost again. He had the cattle brought to the place; and the king’s son went home with the five hundred bullocks. The king his father was outside watching, and was more

delighted than the day before when he saw the drove of beautiful cattle with horns of gold and hoofs of silver.

When the bullocks were driven in (kiedy woły zostały zagnane do środka; *to drive /drove, driven/* — *zagnaniać*), the king sent for the old blind sage, Sean dall Glic (król posłał po starego ślepego mędrca, Seana dall Glica; *to send* — *posłać, wysłać*; */for/* — *wzywać, zapraszać*), to know what he would say (żeby dowiedzieć się, co on powie) of the young man's luck (o szczęściu/powodzeniu młodego mężczyzny; *luck* — *szczęście, traf, los, powodzenie*).

"My advice (moja rada)," said the old blind sage (powiedział stary ślepy mędrzec), "is not to let your son (jest taka, by nie pozwalać twojemu synowi; *to let* — *pozwalać*; *to let smb. do smth.* — *pozwolić komuś coś zrobić*) go the way of the giant again (znów udać się do olbrzyma: «iść drogą olbrzyma znów»), for if he plays with him a third time (bo jeśli zagra z nim trzeci raz; *time* — *czas*; *raz, pora, chwila*) he'll rue it (on /syn/ tego pożałuje)."

driven ['drɪvɪn], sage [seɪdʒ], advice [əd'vaɪs], rue [ru:]

When the bullocks were driven in, the king sent for the old blind sage, to know what he would say of the young man's luck.

"My advice," said the old blind sage, "is not to let your son go the way of the giant again, for if he plays with him a third time he'll rue it."

But nothing could keep the king's son (ale nic nie mogło powstrzymać królewskiego syna; *to keep* — *trzymać, zachować*; *to keep smb. from doing smth.* — *powstrzymać; przeszkodzić komuś zrobić coś*) from playing the third time (od /tego/, żeby zagrać: «od

gry» po raz trzeci; *time* — *czas; raz, pora, chwila*). Away he went (poszedł: «sobie poszedł»; *to go* /*went, gone*/), in spite of every advice and warning (nie bacząc na żadne rady i ostrzeżenia: «na przekór każdej radzie i ostrzeżeniu»), and sat on the same hillside (i usiadł na tym samym zboczu wzgórza; *to sit* /*sat*/).

He waited long (czekał długo), but no one came (ale nikt nie przyszedł; *to come* /*came, come*/). At last he rose (w końcu wstał; *last* — *ostatni; koniec*; *at last* — *w końcu*; *to rise* /*rose, risen*/ — *podnieść się; wstać na nogi*) to go home (żeby pójść do domu). That moment he heard a whistle behind him (w tej chwili usłyszał gwizd za sobą: «za nim»; *to hear* /*heard*/ — *słyszeć*), and turning (i obróciwszy się), saw the giant coming (zobaczył nadchodzącego olbrzyma: «olbrzyma nadchodzącym»; *to see* /*saw, seen*/ — *widzieć*; *to come* /*came, come*/ — *przychodzić*).

warning [ˈwɔ:nɪn], heard [hɛ:d], behind [bɪˈhaɪnd]

But nothing could keep the king's son from playing the third time. Away he went, in spite of every advice and warning, and sat on the same hillside.

He waited long, but no one came. At last he rose to go home. That moment he heard a whistle behind him, and turning, saw the giant coming.

“Well, will you play with me today (cóż, będziesz ze mną grać dzisiaj)?” asked the giant (zapytał olbrzym).

“I would (zagrałbym),” said the king's son, “but I have nothing to bet (ale nie mam niczego, żeby postawić; *to bet* — *obstawić, zakładać się*).”

“You have indeed (oczywiście, że masz: «masz»; *indeed* — *rzeczywiście, faktycznie, w rzeczy samej; /wzmocnienie/ oczywiście*).”

“I have not (nie mam),” said the king's son.

today [tq'deI], nothing ['nATIN], would [wud, wqđ]

“Well, will you play with me today?” asked the giant.

“I would,” said the king’s son, “but I have nothing to bet.”

“You have indeed.”

“I have not,” said the king’s son.

“Haven’t you your head (/czy/ nie masz głowy)?” asked the giant of Loch Léin (zapytał olbrzym z Loch Lein), for it was he (bo to /właśnie/ on) that was in it (grał w tę grę: «był w tym»).

“I have (mam),” answered the king’s son (odpowiedział syn króla).

“So have I my head (i ja mam głowę: «więc ja mam moją głowę»),” said the giant (powiedział olbrzym); “and we’ll play for each other’s heads (i będziemy grać o swoje głowy).”

loch [lPk, lPh], head [hed], each [i:tS]

“Haven’t you your head?” asked the giant of Loch Léin, for it was he that was in it.

“I have,” answered the king’s son.

“So have I my head,” said the giant; “and we’ll play for each other’s heads.”

This third time the giant won the game (za tym trzecim razem olbrzym wygrał grę; *time* — *czas; raz, pora, chwila*; *to win /won/* — *wygrywać, zwyciężać*); and the king’s son was to give himself up (i syn króla musiał się poddać: «oddać siebie»; *to give* — *dawać*; *to give /gave, given/ up* — *zostawić, zrezygnować z czegoś*; *poddać się i stać się niewolnikiem*) in a year and a day (za rok i dzień = równo za rok) to the giant in his castle (olbrzymowi w jego zamku).

third [TE:d], himself [hIm'self], castle [kQ:sl]

This third time the giant won the game; and the king's son was to give himself up in a year and a day to the giant in his castle.

The young man went home sad (młody mężczyzna poszedł do domu smutny; *to go* /went, gone/ — iść, chodzić) and weary (i zmęczony; *to wear* — nosić /ubranie/; zużyć, znosić). The king and queen were outside watching (król i królowa byli na dworze, wyczekując /go/; *outside* — na zewnątrz; na ulicy, poza domem, pomieszczeniem itp.; *to watch* — obserwować, śledzić; oczekiwać, wyczekiwać, wypatrywać), and when they saw him approaching (i kiedy zobaczyli, że się zbliża: «zobaczyli go zbliżającego się»; *to see* /saw, seen/ — widzieć), they knew great trouble was on him (zrozumieli, /że/ wpadł w wielkie tarapaty: «wiedzieli, /że/ wielki kłopot był na nim»; *to know* /knew, known/ — wiedzieć; rozumieć, uświadamiać sobie; *great* — duży, wielki, potężny; silny, kolosalny, ogromny /o uczuciach, stanach, właściwościach itp./; *trouble* — problem, kłopot, nieprzyjemność, tarapaty, bieda). When he came to where they were (kiedy przyszedł do /tego miejsca/, w którym byli), he wouldn't speak (nic nie powiedział), but went straight into the castle (tylko poszedł prosto do zamku), and wouldn't eat or drink (i nic nie zjadł ani nie wypił).

weary ['wɪərɪ], trouble [trAbɪ], wouldn't [wudnt], straight [streɪt]

The young man went home sad and weary. The king and queen were outside watching, and when they saw him approaching, they knew great trouble was on him. When he came to where they were, he wouldn't speak, but went straight into the castle, and wouldn't eat or drink.

He was sad and lamenting for a good while (był smutny i zrozpaczony dość długo: «przez dobrą chwilę»; *to lament* — *plakać, lamentować; narzekać, zawodzić, mazgać się; lamenting* — *smutny, zrozpaczony; good* — *dobry; dostateczny, obfity*), till at last he disappeared one day (aż w końcu zniknął pewnego dnia: «w/ jeden dzień»), the king and queen knew not whither (/a/ król i królowa nie wiedzieli gdzie; *to know /knew, known/* — *wiedzieć*). After that they didn't hear of him (po tym nie słyszeli /już/ o nim), — didn't know was he dead or alive (nie wiedzieli, czy był martwy, czy żywy; *to die* — *umierać; dead* — *martwy; death* — *śmierć; to live* — *żyć; alive* — *żywy; life* — *życie*).

disappear [ˈdɪsqˈpɪq], whither [ˈwɪDq], dead [ded], alive [qˈlaɪv]

He was sad and lamenting for a good while, till at last he disappeared one day, the king and queen knew not whither. After that they didn't hear of him, — didn't know was he dead or alive.

The young man after he left home (młody mężczyzna, po /tym, jak/ opuścił dom; *to leave /left/* — *opuszczać, zostawiać*) was walking along over the kingdom (szedł wzdłuż królestwa = *włóczył się po królestwie; along* — *wzdłuż; po; over* — *przez*) for a long time (przez długi czas; *long* — *długi; długotrwały, daleki, odległy*). One day he saw no house (pewnego dnia nie napotkał na żaden dom: «pewnego dnia /nie/ zobaczył żadnego domu»; *to see /saw, seen/* — *widzieć; znajdować, odkrywać*), big or little (ani dużego, ani małego: «lub mały»), till after dark (dopiero, kiedy zaczęło się ściemniać: «aż do momentu po zmroku»; *dark* — *mrok, zmierzch*) he came in front of a hill (podszedł do jakiegoś wzgórza: «przed wzgórze»; *to come /came, come/* — *iść, przychodzić; front* — *przód, front czegoś; in front of* — *przed*), and at

the foot of the hill (i u podnóża tego wzgórza; *foot* — *noga, stopa; podnóże, dolna część*) saw a small light (zobaczył słabe światelko; *to see /saw, seen/* — *widzieć; small* — *mały, nieduży; słaby; light* — *światło; źródło światła; ogień, lampa itp.*).

young [jAN], walking ['w0:kIN], kingdom ['kINDqm]

The young man after he left home was walking along over the kingdom for a long time. One day he saw no house, big or little, till after dark he came in front of a hill, and at the foot of the hill saw a small light.

He went to the light (podszedł do światelka), found a small house (zobaczył mały domek; *to find /found/* — *znajdować, odkrywać*), and inside an old woman (a w nim: «w środku» — starą kobietę) sitting at a warm fire (siedzącą przy ciepłym piecu; *fire* — *ogień, płomień; piec, komin*), and every tooth in her head (i /i do tego/ każdy ząb w jej ustach: «w jej głowie») as long as a staff (/był/ tak długi, jak kij).

found [faund], inside [In'saId], staff [stQ:f]

He went to the light, found a small house, and inside an old woman sitting at a warm fire, and every tooth in her head as long as a staff.

She stood up (wstała; *to stand /stood/* — *stać; up* — *do góry; to stand up* — *wstawać*) when he entered (kiedy wszedł), took him by the hand (wzięła go za rękę; *to take /took, taken/* — *brać*), and said (i powiedziała), “You are welcome to my house (witaj w moim domu:

**Zapraszamy do skorzystania z pełnej wersji
książki!**